

KONWERSATORIUM NARODOWEGO CENTRUM BADAŃ JĄDROWYCH

W dniu **29 marca 2018 r. (czwartek)** o **godz. 11.30** tematem konwersatorium, przeznaczanego dla szerokiego grona zainteresowanych współczesną fizyką i techniką jądrową, będzie:

Radiobiologiczny model struktury śladu – zasady modelu i przykłady zastosowań

Prof. dr hab. Michael Waligórski

Instytut Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie oraz Centrum Onkologii Oddział w Krakowie

Streszczenie

Model struktury śladu (The Cellular Track Structure Theory), zaproponowany w roku 1968 przez Roberta Katza i rozwijany w późniejszych latach, znajduje zastosowanie w interpretacji eksperymentów radiobiologicznych na komórkach in vitro, a także w interpretacji wydajności detektorów fizycznych (np. alaniny czy detektorów termoluminescencyjnych) napromieniowanych wiązkami jonów, czy w modelowaniu radiobiologicznym radioterapii jonowej. Kluczowym pojęciem stosowanym w modelu Katza jest aktywacyjny przekrój czynny jako prawdopodobieństwo wystąpienia efektu (sygnału detektora, przeżycia komórki, czy wystąpienia w niej transformacji) w wyniku napromienienia układu (detektora czy komórki) wiązką jonów. Jony w wiązce opisywane są przez ich ładunek (Z), ich energię (jako funkcję ich względnej prędkości β), ich fluencję, F (liczbę jonów/cm²), oraz ich liniowe przekazanie energii, $L=LET$ (przy czym dawka jonów, $D_i = \rho^{-1} F \cdot L$, gdzie ρ jest gęstością materiału absorbenta). Detektor fizyczny charakteryzowany jest przez trzy parametry modelu: wymiar a_0 występujących w detektorze radioczułych obszarów (targetów), ich „radioczułość”, D_0 , na dawki promieni γ , oraz „ m -targetowość” lub „ c -hitowość” tych targetów (opisywanych statystyką Poissona). Model Katza charakteryzuje układ komórkowy poprzez cztery parametry: D_0 , m , σ_0 i κ , gdzie σ_0 można interpretować jako rozmiar jądra komórkowego, zaś κ – jako rozmiary m „ 1 -hitowych” radioczułych targetów ulokowanych wewnątrz tego jądra. Model Katza opisuje odpowiedź detektora (komórki) na dawkę jonów poprzez aktywacyjny przekrój czynny, wiążący radialny rozkład dawki od elektronów delta wokół torów jonów, $D_\delta(r)$ z parametrami charakteryzującymi ten detektor lub komórkę. Model wyraża się prostymi i skalowanymi zależnościami analitycznymi umożliwiającymi przewidywanie odpowiedzi detektorów fizycznych i układów biologicznych (w tym RBE czy OER) po ich napromienieniu wiązkami jonów. Model Katza bardzo dobrze przewiduje i opisuje ilościowo wyniki doświadczalne w tym zakresie.

Konwersatorium odbędzie się w budynku Parku Naukowo-Technologicznego w sali EWA nr 208.

Zainteresowanych spoza terenu Świerka informujemy, że do Świerka można dojechać autobusem pracowniczym, odchodzącym o godz. 10.25 (Hoża 69, brama wjazdowa).

Prof. dr hab. Ludwik Dobrzyński
Dr Marek Kirejczyk